

pokládati dlužno za konkludentní ustoupení od smlouvy. Avšak i kdyby se za to mohlo míti, že námitka z čl. 343 obch. zák. činěna byla, neprávem odvolává se dovolatel na rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 24. července 1919, Rv II 173/19 (sb. č. 213) a ze dne 4. října 1921, Rv I 441 21, neboť v obou jest stav skutkový ten, že prodatel oznámení kupitelovo, že zboží nepřijal, aby mu je neposílal, obdržel ještě před tím, než zboží odeslal, t. j. na dráhu dopravil, kdežto v tomto případě bylo už před obdržením toho oznámení zboží dráze odevzdáno a naloženo, jak prvý soud zjišťuje a dovolání samo přiznává, míníc, že žalobkyně měla zboží z dráhy vzíti zpět. Tu hned změněná situace dává na ruku a vyžaduje také jiné právo. Žalobkyně právem odevzdala zboží k dopravě dráze, neboť oznámení žalovaného, že zboží nechce, ještě neměla, jestliže však to právem učinila, šlo pak vše, co se zbožím na dráze se stalo, dle čl. 344 a 345 obch. zák. na účet žalovaného. Prodej na dráze nezavinila žalobkyně, nýbrž žalovaný, že povinnosti své převzítí zboží nevyhověl, neboť že povinen k tomu byl a neprávem a bez příčiny převzetí odpíral, dovodily nižší stolice, proti čemuž dovolání již nebrojí. Co on sám zavinil, to by nyní mělo se účtovat na vrub žalobkyně? Nikoli. Článek 343 obch. zák. samozřejmě předpokládá, že když se objevilo, že kupec je s přijetím zboží v prodlení, prodatel ještě v detenci jeho se nalézá, je v rukou svých má, neboť jen tak je možno ukládati mu povinnost, aby o jeho uschování neb prodej pečoval. Jestliže on však rite, po právu (čl. 344, 345 obch. zák.) odevzdal zboží již povozníkovi, je to jiné. To, že právně je mu umožněno, jím ještě disponovati (čl. 402 obch. zák.), nedokazuje ještě jeho povinnost k tomu; povinnost by tu mohla býti teprve tehdy, kdyby kupec právem odpíral převzetí, pak by ovšem mu do toho, co se se zbožím stane, ničeho nebylo, a starost by zůstávala u prodatele. Zde však žalovaný neprávem příjem odmítl a proto si musí přičísti sám, co se se zbožím následkem toho stalo.

Čís. 2195.

Informační dopis bývalého zaměstnavatele o důvodu zaměstnancova propuštění rovná se vysvědčení. Jest diskreditováním zaměstnance, sdělil-li bývalý zaměstnavatel nynějšímu, že »bohužel nemůže udati důvody zaměstnancova propuštění«.

(Rozh. ze dne 23. ledna 1923, Rv I 687 22.)

Žalovaná firma A. propustila 15. listopadu 1920 bez výpovědi ze svých služeb žalobce, jenž byl u ní zaměstnán jako strojní technik, načež žalobce ucházel se o přijetí do služby u firmy B. Firma B. dotázala se žalované firmy, zda žalobce jest spolehlivý, zda ji ho může žalovaná doporučiti, že ona (firma B.) to zachová v přísné diskretnosti, načež jí žalovaná firma dopisem ze dne 29. ledna 1921 odpovíděla, že nemůže bohužel o žalobci žádné zprávy podati a že odporučuje, jeho sama se dotázati, proč byl u ní bez výpovědi propuštěn. Firma B. sdělila dopisem ze dne 1. února 1921 žalobci, že na jeho služby nereflektuje, odůvodňujíc

své rozhodnutí nepříznivou informací, již jí dala žalovaná firma. Žalobu proti firmě A. o náhradu škody procesní soud první stolice zamítl, neshledav splněnou první podmínku náhradního závazku žalované, totiž její protiprávní (nedovolené) jednání, jež mohlo tkvíti jednak v §u 1300 obč. zák., v porušení §u 39 zák. o obch. pom. a konečně v předpisu §u 1330, odstavec první neb odstavec druhý obč. zák. V prvním směru vycházel první soud ze zásady věrnosti a víry v obchodování, již neshledal zněním dopisu ze dne 27. ledna 1921 porušenu, ježto žalovaná nesdělila firmě B. žádných nesprávných údajů a slůvku »bohužel« lze rozuměti pouze tak, že žalovaná není s to podati obsáhlé objasnění. Ve směru druhém neshledal první soud v dopisu ze dne 27. ledna 1921 vysvědčení ve smyslu §u 39 zák. o obch. pom. Pro porušení předpisu prvního odstavce §u 1330 obč. zák. nedostávalo se znaku bezpráví, druhého odstavce téhož §u nebylo lze použiti, ježto jednak vyžádána byla diskretnost firmy B., jednak nešlo o údaje nepravdivé. O d v o l a c í s o u d rozsudek potvrdil. D ů v o d y: Procesní soud první stolice, oceniv náležitě význam a dosah dopisu ze dne 29. ledna 1921 a vzav náležitě v úvahu všechny okolnosti, za kterých k dopisu tomu došlo, dospěl k názoru, že nelze z dopisu toho vyvoditi, že by žalovanou postihovala zodpovědnost za škodu, kterou žalobce utrpěl. Náзор ten sdílí i soud odvolací přes to, že firma B., sděluje žalobci dopisem ze dne 1. února 1921, že na jeho služby nereflektuje, výslovně to odůvodňuje nepříznivou informací, kterou jí dala žalovaná. Neboť důvody, o které soud stolice první svůj názor opírá, jsou správné, vyhovující skutečnému stavu věci a vyplývající z příslušných ustanovení zákonných při správném jejich výkladu, že není závady k důvodům těm prostě odkázati. Ani jediný ze závěrů a z úsudků, jež učinil si soud stolice první, vycházejí ze skutkových okolností, spolehlivě zjištěných, nebyl vývody odvolacími zviklán, nebo dokonce zvrácen a nemělo by tudíž smyslu vývody ty jednotlivé vyvracet, obzvláště když není v nich žádných námitek závažných, ani po stránce věcné, ani po stránce právní. Tak zejména nebylo potřebí zabývat se zvláště vývody odvolacími, vycházejícími zřejmě z předpokladu, že šlo zde o vysvědčení ve smyslu §u 39 zák. ze dne 16. ledna 1910, čís. 20 ř. zák., protože soud stolice první zcela případně již vyložil, proč nelze dopis žalované ze dne 1. února 1921 na roveň klásti vysvědčení — ve vlastním smyslu slova. Žalobce připouští sám, že žalovaná, dávajíc informaci firmě B., byla vydána nebezpečí — že postihne ji ručební povinnost vůči této firmě a dospívá následkem toho k závěru, že žalovaná neměla vůbec podávati zprávy žádné, nechtěla-li nebo nemohla-li o žalobci podati zpráv příznivých. Tím by však poslouženo bylo žalobci ještě mnohem hůře. Neboť, musí-li se počítati se skutečností, jak soud stolice první správně poznamenal, všeobecně známou a zvláště u obchodníků obvyklou, že se poptávky, o jakou zde jde, téměř vždy vyskytují, pak by nezodpovědění se strany žalované bylo musilo firmu B. utvrditi v domněnce, že zpráva o žalobci jest tak nepříznivá, že jest nebezpečno ji sděliti, a výsledek byl by tudíž býval pro žalobce mnohem nepříznivější, nežli když žalovaná, sdělivši, že propustila žalobce bez výpovědi, poukázala firmu jmenovanou, by o bližší vysvětlení obrátila se na žalobce samotného.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc soudu druhé stolice, by po případném dalším jednání vydal nové rozhodnutí.

D ů v o d y:

Nižší stolice jsou na omylu, majíce za to, že žalovaná firma nedopustila se bezprávného činu (§ 1294 obč. zák.). Neboť bezprávným jest každý čin protizákonný a že čin žalované protizákonným byl, podává se jasně z porovnání jeho s příslušným předpisem zákona. Předpisem tím jest § 39 zákona o obch. pom. a činem jest obsah dopisu ze dne 29. ledna 1921. Předpis praví, že zaměstnavatel povinen jest zaměstnanci vydati písemné vysvědčení o trvání a způsobu jeho služeb, t. j. jak dlouho byl zaměstnanec v jeho službách a v čem tyto záležely, při tom však že nesmí vystavitel do vysvědčení pojmouti ničeho, co by zaměstnanci dosažení nového místa stížití mohlo. Dopis pak, odpovídaje firmě B. na její žádost, aby jí sděleno bylo, zda je žalobce spolehlivý a důvěryhodný, zda jí ho žalovaná může doporučiti, že ona, firma B., v přísné diskretnosti to zachová, praví doslova, že žalovaná firma nemůže bohužel o žalobci žádné zprávy podati, a odporučuje, jeho sama se dotázati, proč u ní bez výpovědi propuštěn byl. Jest ovšem pravda, že takovýto informační dopis není vysvědčením v technickém smyslu, liše se od něho tím, že vysvědčení určeno jest pro zaměstnance, jemuž se také vydává, aby se jím kdykoli a vůči komukoli v životě vykázati mohl, kdežto informační dopis určen je pouze pro adresáta, avšak to, pokud jde právě o adresáta, na podstatě věci ničeho nemění, neboť vůči adresátu má dopis právě proto, že mu určen jest, význam vysvědčení a zastupuje jeho úkol, neboť i vysvědčení bylo by určeno, aby se jím zaměstnanec vůči témuž adresátu vykázal. Poněvadž se tedy informační dopis v této míře v účelu a ovšem rovněž i v účinku s vysvědčením úplně shoduje, musí pisatel dopisu dbáti týchž opatrností, jaké jsou zákonem předepsány vystaviteli vysvědčení, neboť nelze dopustiti, aby zákon tímto způsobem byl obcházen a na úkor zaměstnance illusorním činěn, aby poškozování zaměstnance, jemuž zákon vyvarovati chce, touto oklikou přece bylo umožňováno. Měla se tedy žalovaná firma i v tomto informačním dopise držeti v mezích § 39 zák. o obch. pom., tedy zejména každé poznámky se vystříhati, jež by žalobci získání nového místa stížití mohla. Tomu však nevyhověla, jak obsah dopisu dokazuje. Musil by pohledat firmu, která by na takovéto vysvědčení někoho do služby přijala, neboť dopis zcela zřejmě žalobce diskredituje. On nejen že potvrzuje věc, která do vysvědčení nikdy by pojata býti neměla, že totiž žalobce byl bez výpovědi propuštěn, nýbrž se dokonce tváří při tom velmi tajemně, jako by se bylo stalo buh ví co, co ani sdělením, že propuštěn byl bez výpovědi, dostatečně vystiženo a vyčerpáno není: »nemůžeme bohužel žádné zprávy podati«. Dopis je tím nebezpečnější právě tím, že se staví, že mnoho zamlčuje, ačkoli už řekl všecko: že byl bez výpovědi propuštěn. Ale právě proto i to z něho jde, že pisatel dobře si byl vědom, že činí něco nedovoleného, naznačujel sam, že to, co sděluje, sdělovati nemá: že žalobce byl bez výpovědi pro-

puštěn — o nic jiného přece nejde. Tak dopis přímo měl za účel to, co zákon zapovídá: žalobce do špatného světla u tazatelky postavit. Diskretnost tazatelky v dotazu slibovaná, na kterou se žalovaná spoléhala, ji nevyvíňuje, naopak je to jen další důkaz, že nebylo pochyby, že jde o věc nedovolenou, neboť jen ta nesmí na světlo. Zákon chce, aby ve vysvědčení a tudíž i v informačním dopise zaměstnatele vše nepříznivé se zamlčelo, nemělo se tam tedy pojmouti ani potvrzení o propuštění. To je zcela v pořádku, ačkoli na prvý pohled mohla by se záповěď zákona, říci plnou pravdu, zdáti nemorální. Nelzeť nijak připustiti, aby zaměstnanec pro nějaký poklesek už měl vpáleno znamení důvěrynehodnosti, jež by ho v existenci ohrožovalo. Nemůže-li zaměstnatel říci nic příznivého, má se omeziti pouze na potvrzení délky a druhu služby, při čemž by loyálnost vyžadovala, aby o tom zároveň žalobce vyrozuměl. Tak se tedy měla žalovaná zachovati, a kdyby tak byla učinila, nebyla by zodpovědna, ať už by si to byla adresátka vyložila jakkoli. Anebo měla žalovaná tazatelku poukázati, že je žalobci ochotna vydati vysvědčení a to nechť pak ona si od něho dá předložiti. Jsou tedy nepřipadny vývody nižších stolic, že by bylo žalobci bývalo poslouženo ještě hůře, kdyby byla žalovaná nepodala informace žádné. To nebylo jediné východisko, a kdyby, nevyvíňuje to samo o sobě žalovanou, když ho neužila, nýbrž protizákonně se zachovala. Ostatně jsou to jen domněnky, že nezodpovědění dotazu bylo by musilo vyvolati ve firmě B. nepříznivý názor o žalobci, jestiž na snadě a blíže výklad na neochotu dotázané strany. Bezprávný čin, a to zaviněný, tu tedy je. Škodu vubec pak žalovaná nepopřela, nýbrž jen výši její. Avšak žalovaná popírala příčinnou souvislost mezi dopisem svým a škodou žalovaného, tvrdíc, že firma B. nemyslíla to s přijetím žalobce vážně, zvláště prý proto (?), že zaručenou diskretnost porušila. Prvý soud sice má dopisem firmy B. ze dne 1. února 1921 za zjištěno, že informace žalované byla firmě té podnětem, aby žalobce nepřijala, avšak odvolací soud nepraví, že zjišťuje, že informace ta byla příčinou nepřijetí, nýbrž že žalovaná není zodpovědna vzdor tomu, že firma B. v dopise tom o důvodů je nepřijetí žalobce nepříznivou informací žalované, což je pouze zjištěním smyslu dopisu, ale ne zjištěním činu, t. j. pohnutky, pro kterou firma B. žalobce nepřijala, dokonce však ne vyřízením námítky žalované firmy, že firma B. to vubec s žalobcovým přijetím vážně nemyslíla, námítky, kterouž i první soud nepovšimnutou ponechal.

Čís. 2196.

Uznáno-li právoplatně na rozluku manželství z viny obou manželů, lze se domáhati zrušení smluv svatebních.

Smlouva, již snoubenec snoubenku za peněžitý přínos bere do spoluvlastnictví nemovitosti, jest smlouvou svatební. Zruší-li se tato smlouva pro rozluku manželství, zjedná se ohledně vlastnictví dřívější stav knihovní; otázku, zda vymažou se dluhy, jimiž manželka zatížila svou polovici nemovitosti, dlužno řešiti od případu k případu.

(Rozh. ze dne 23. ledna 1923, Rv I 704 22.)